

**novo
mesto
glasbe**

RAZSTAVA, FILM, KNJIGA
o zgodovini novomeške popularne glasbe

8. 10. – 31. 12. 2015

Dolenjski muzej Novo mesto

8. oktober 2015:

- ob 18. uri premiera dokumentarnega filma v Kulturnem centru Janeza Trdine Novo mesto;
- ob 20. uri odprtje razstave v Dolenjskem muzeju Novo mesto.

AVTORSKI PROJEKT RAZISKOVANJA ZGODOVINE NOVOMEŠKE POPULARNE GLASBE

KNJIGA

Izdal in založil:
Dolenjski muzej Novo mesto

Avtor:
Mitja Sočič

Oblikovanje:
Katja Žigante

Lektura:
Jaro Torkar

Reprodukcija plakatov:
Borut Peterlin

Tisk:
Littera picta d. o. o.

RAZSTAVA

Avtor:
Mitja Sočič

Oblikovanje:
Katja Žigante

Lektura:
Jaro Torkar

Avtor videospotov (TV1):
Jurij Moškon

Avtorja videa (TV2):
Marko Pirc, Mitja Sočič

Razstavna konstrukcija
in svetovanje:
Maja Rudolf Markovič

Postavitev razstave:
Dušan Obradinovič, Mitja Sočič, Katja Žigante

FILM

Scenarij in režija:
Mitja Sočič

Snemalec:
Marko Pirc

Montaža in koloristika:
Jurij Moškon

Grafična podoba:
Katja Žigante

Lektura:
Jaro Torkar

Vesnik film

...

Dolenjski muzej Novo mesto, 2015
Zanj odgovarja: Jasna Dokl Osolnik

Partner v projektu: Kulturni center Janeza Trdine

ново mesto glasbe

Do ozaveščenega spoznanja o smiselnosti raziskovanja popularne glasbe na lokalnem novomeškem prostoru, ki ga predstavljam v obliki razstave, dokumentarnega filma in knjige, sem zares prišel šele ob sestavljanju povratnega odgovora enemu od intervjuvancev – katerega sem prosil, ali bi ga lahko intervjuval za potrebe dokončanja projekta *ново mesto glasbe* –, ko me je kot predpogoj k pristopu vprašal, kakšen je sploh namen raziskovanja novomeške popularne glasbe, glede na to, da je popularna glasba univerzalna, globalna in segmentirana bolj po obdobjih in žanrih kot po geografskem poreklu, in kaj je pri novomeških glasbenih skupinah tako značilno »novomeškega«, da bi jih bilo vredno obravnavati ločeno od ostalega slovenskega glasbenega prostora. Če v približku strnem svoj odgovor, ki sem ga tedaj kot rezultat tehtnega razmisleka razvlekel na dobro stran, sem zapisal, da je »novomeška« glasba nastala na prav *določenem* geografskem prostoru – mimo tega dejstva ne moremo, čeravno je navidez zanemarljivo – in da so na lokalnem novomeškem prostoru – tako kot na katerem koli drugem lokalnem prostoru na Slovenskem in drugod – *svojevrstni* pogoji produkcije, distribucije in potrošnje popularne glasbe, ki so vplivali in vplivajo na popularnoglasbeno (lokalno) življenje. Zapisal sem, da rock, z vsemi svojimi zvrstmi in podzvrstmi v svojem začetnem obdobju šestdesetih, sedemdesetih in celo osemdesetih let prejšnjega stoletja, na področju slovenskega ozemlja še ni »deloval« globalno, ampak v prostoru z nerazvito glasbeno produkcijo. Ko so glasbene skupine iz slovenskega prostora sprejemale in od začetka predvsem posnemale svoje vzornike, ki so jih slišale preko (tujih) radijskih postaj, vinilnih plošč in kasneje avdiokaset iz praviloma anglo-ameriškega glasbenega sveta, so prav zaradi svojevrstnih lokalno političnih, ideoloških, ekonomskih, gospodarskih, kulturnih ali drugih pogojev izvirno glasbo izvajale po svoje, četudi je v resnici niso nameravale.

Globalizacija popularne glasbe na lokalni ravni, kot smo že nakazali, v preteklosti ni vedno delovala kot homogenizacija, poenotenje, kot presaditev izvirne glasbe v novo lokalno okolje, marveč so se glasbene forme s posnemanjem in širjenjem spreminjale ter privzemale drugačne *pomene* od izvirnih in kazale določeno mero vitalnosti. Ker so bili lokalni kulturni prostori podvrženi (globalnim) pritiskom in vplivom anglo-ameriške glasbene industrije – še posebej uspešno s pojavom kableske televizije in interneta –, so se nanj različno odzivali s kreativnim prisvajanjem, ki je proizvedlo vrsto kompromisnih glasbenih slogov in že omenjenih različnih pomenov.¹ Lokalne vokalno-instrumentalne skupine, ki v šestdesetih letih dvajsetega stoletja tujih vzornikov na odru v živo praviloma niso slišale ali videle, so na koncertih in

¹ Jože Vogrinc, *Popularna godba: eseji ob poslušanju*, Subkulturni azil, zavod za umetniško produkcijo in založništvo, Maribor, 2012, str. 88.

plesih izvajale njihove uspešnice, da bi ustregle zahtevam svoje rock publike. Predstavljale so nekakšne *substitute* oziroma nadomestke za odsotne idole, ki jih je lokalna publika štela za izvirne zastopnike njihove glasbe, ob predpogoju, da so bile slišati kar se da podobno kot The Beatles, The Rolling Stones, The Animals ali kateri drugi predstavniki iz anglo-ameriškega popularnoglasbenega sveta. Lokalne skupine so se tako identificirale s posnemanimi izvirnimi skupinami, in s tem zastopale domače oziroma lokalne blagovne znamke, občinstvo pa se je z njihovim lokalnim posredovanjem poistovetilo z izvirno publiko »iste« glasbe.²

Če nadaljujemo v dosedanji usmeritveni drži, lahko zapišemo, da hkrati ne gre za to, da je lokalna glasbena kultura želela biti *izvzeta* iz globalnega glasbenega sveta, da si lokalne glasbene skupine v večini *ne* bi prizadevale za svojo univerzalnost, za pridobitev svoje globalne identitete, marveč gre za to, da *si* in *si* je lokalna glasbena forma prisvojila globalno formo z določeno mero *izvirnosti*, kar predpostavlja, da je lahko imela »ista« glasbena forma v drugem okolju drugačne družbene učinke, vsebino in publiko, saj »tam, kjer posnemajo 'od zunaj prihajajočo' formo, se dogaja notranja preobrazba«,³ zato »zmeraj že delujemo lokalno, kadar sanjamo globalno«.⁴

Danes bi seveda težko dejali, da skupina Dan D zveni »novomeško« ali celo »slovensko«, da poslušalcem predstavlja nekakšen substitut za »oddaljene« tuje idole, ki so v današnji internetni družbi v resnici oddaljeni le za računalniški »klik«, bi pa morda nekoliko lažje zapisali, da je skupina Rudolfovo v sredini sedemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je prenehala oponašati tuje vzornike: The Doobie Brothers, The Eagles, Santano itd., s svojim avtorskim jazz rockom in z romantično-liričnim opevanjem lokalnega dolenskega okoliša zvenela nekoliko drugače od tedanjih skupin iz preostalih lokalnih slovenskih prostorov, in zato posebno.

Od osemdesetih let prejšnjega stoletja dalje so bili glasbeniki čedalje bolj izpostavljeni globalizirajočim glasbenim vplivom: MTV hiša je v Evropi vzpostavila svoje satelitske operaterje, tuji tisk je »približal« anglo-ameriške zvezdnike lokalnim skupinam, slovenske glasbene skupine so začele prepevati tudi v angleščini, tuji zvezdniki so koncertirali pri nas ali v naši bližnji okolici, pot na koncerte v tujino ni bila več tako »nemogoča«, povečalo se je število glasbenih studiev, dobava instrumentov je postala lažja in cenejša itd. Popularna glasba je danes – tudi na račun interneta – morda res bolj segmentirana po popularnoglasbenih žanrih in stilih kot po geografskem poreklu nastanka, čeprav tudi v današnjem času specifično geografsko okolje s svojimi družbenimi, političnimi in kulturnimi razmerami nikakor ni zanemarljivo dejstvo, ki vpliva na samo produkcijo, distribucijo in potrošnjo popularne glasbe, vendar je razlika med posnemanom globalno popularno glasbo in posnemajočo lokalno popularno glasbo v primerjavi z zgodnejšimi obdobji »manjša« oziroma je drugačne »narave«.

2 Prav tam, str. 92.

3 Prav tam, str. 99.

4 Prav tam, str. 85.

Mitja Sočič

Povzeto iz knjige *Novo mesto glasbe*.